

หนี้ครอบครัว

นำเสนอเมื่อ : 26 ก.ค. 2552

กฎหมายน่าอึ้ง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ...จำเลยได้ขับรถยนต์ไปจอดหน้าบ้าน แล้วเข้าไปทวงหนี้กับผู้เสียหาย หนีดังกล่าวเกิดจากการเล่นพนันหวยใต้ดิน เมื่อผู้เสียหายไม่ชำระหนี้ จำเลยก็พยายามยกถังแก๊สที่ผู้เสียหายใช้หุงต้มในการขายกวยเตี๋ยวไป แต่เอาไปไม่ได้ เพราะสามีผู้เสียหายไม่ยอมให้เอาไป ต่อมาจำเลยกับผู้เสียหายจึงเกิดโต้เถียงกัน ทำให้จำเลยโกรธแค้น จึงเข้ากระชากสร้อยคอทองคำของผู้เสียหายและเอาสร้อยคอทองคำไปได้ครึ่งเส้น เพื่อชดเชยที่ผู้เสียหายไม่ยอมชำระหนี้ แล้วขับรถหนีไป

มีปัญหาว่า จำเลยมีเจตนาลักเอาสร้อยคอทองคำครึ่งเส้นของผู้เสียหายไปหรือไม่ ?

คดีนี้ศาลเห็นว่า ...

การที่จำเลยกระชากสร้อยคอทองคำของผู้เสียหายและเอาสร้อยคอทองคำไปครึ่งเส้น เพื่อชดเชยที่ผู้เสียหายไม่ชำระหนี้ก็ตาม แต่การบังคับชำระหนี้ก็ต้องดำเนินการตามกฎหมาย มิใช่กระชากสร้อยคอทองคำของผู้เสียหายไปโดยพลการ อีกทั้งมูลหนี้ที่จำเลยมาทวงผู้เสียหายนั้น เกิดจากหนี้พนันหวยใต้ดิน จึงเป็นมูลหนี้ที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย ย่อมไม่ก่อให้เกิดหนี้ที่ผู้เสียหายพึงชำระ กรณีจึงไม่มีมูลหนี้ที่จำเลยจะฟ้องร้องบังคับคดีต่อผู้เสียหายได้

การที่จำเลยกระชากสร้อยคอทองคำของผู้เสียหายไป จึงเป็นการเอาไปโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย การกระทำของจำเลยจึงมีความผิดฐานฉ้อโกง...(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๘๒/๒๕๕๐)

ข้อสังเกต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๖
ได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงไว้ว่า

**" ผู้ใดลักทรัพย์โดยฉกฉวยเอาซึ่งหน้า ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง
ต้องระวางโทษ..."**

ความผิดฐานฉ้อโกง เป็นรูปแบบของการลักทรัพย์อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะการกระทำเฉพาะเจาะจงขึ้นมาจากการลักทรัพย์ โดยต้องมีการลักทรัพย์ในลักษณะที่ "ฉกฉวยเอาซึ่งหน้า"

"ฉกฉวย" หมายถึงกิริยาคว้าจับ หรือหยิบเอาไปโดยเร็ว แม้การกระทำจะไม่มีกระชาก หรือใช้กำลังต่อทรัพย์นั้น ถ้ามีกิริยาคว้าจับ หรือหยิบ หรือแย่งเอาไปโดยเร็วแล้วก็คือว่า เป็นการฉกฉวยเช่นเดียวกัน

ส่วนคำว่า "ซึ่งหน้า"

ไม่ได้หมายความว่าเฉพาะการเอาทรัพย์จากตัวและจากข้างหน้าของผู้ครอบครองทรัพย์ไปเท่านั้น แต่หมายความถึงเอาทรัพย์ไปต่อหน้าต่อตาไกลชิดตัวผู้ครอบครองทรัพย์นั้น จนทำให้เห็นว่า เป็นการฉกฉวย ไม่เกรงกลัว หรือเกรงอกเกรงใจผู้ครอบครองทรัพย์ ตัวอย่างเช่น

- ไปขอซื้อสุรา เจ้าของร้านบอกว่าหมดเวลาแล้ว ขายไม่ได้
จำเลยพูดว่าถ้าไม่ขายจะเอากินเฉย ๆ จะทำไม
แล้วก็หยิบเอาสุราจากที่วางขายไปขวดหนึ่งเดินออกจากร้านไปเฉย ๆ เป็นวีรกรรมทรัพย์
เพราะลักษณะการกระทำออกอาจ

กรณีความผิดฐานวีรกรรมทรัพย์ คนร้ายไม่ได้ใช้กำลังประทุษร้ายแก่ตัวเจ้าของทรัพย์เลย
แต่เป็นการกระทำต่อทรัพย์โดยตรง หากเป็นการกระทำต่อตัวเจ้าทรัพย์ก็จะผิดฐานอื่น เช่น

- ได้กักขังหรือกักขังผู้อื่นไว้แน่น จำเลยเข้าไปแกะเชือกออกจากมือเด็ก แล้วนำกระป๋องไป
มีความผิดฐานชิงทรัพย์ เพราะเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายแล้ว

คดีนี้จึงเป็นข้อเตือนใจแก่เจ้าหน้าที่ทั้งหลาย ทั้งสังวรและระวังในการไปทวงหนี้
มักจะปรากฏตามข่าวตามสื่อต่าง ๆ ว่า เจ้าหนี้มักจะไปทวงหนี้กันนอกกระบวนการ
ทำให้ลูกหนี้เกิดความเดือดร้อน ตองบาดเจ็บ เสียชีวิต และเสียทรัพย์สินไปไม่น้อย
และ...ลูกหนี้เองก็ควรระวัง ! เช่นกัน ...